

คู่มือสืบค้นกฎหมายศุลกากรของญี่ปุ่น เกาหลีใต้ สหรัฐอเมริกา และจีน

จัดทำโดย

สำนักงานที่ปรึกษาการศุลกากร ณ กรุงบรัสเซลส์

กันยายน 2563 (<http://brussels.customs.go.th>)

คำนำ

ช่วงทศวรรษที่ผ่านมา การค้าการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศได้เพิ่มขึ้นอย่างมากมาย ซึ่งล้วนต้องผ่านพิธีการศุลกากรก่อนตรวจปล่อยเพื่อนำเข้า/ส่งออก ผ่านแดน นำเข้าคลังสินค้า/เขตปลอดอากรต่าง ๆ ทั้งนี้แต่ละประเทศและเขตเศรษฐกิจได้ออกกฎหมายศุลกากรเพื่อบังคับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของตนที่แตกต่างกัน จึงเป็นการยากสำหรับผู้ประกอบการตลอดจนภาคการศึกษาและราชการที่เข้าใจ ศึกษา และใช้งานกฎหมายเหล่านี้ แม้จะมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการเปิดเผยข้อมูลกฎหมาย แต่ก็ยังมีอุปสรรคสำคัญอื่น ๆ เช่น มีการใช้คำเรียกศัพท์เฉพาะทางต่างกัน การเผยแพร่ข้อมูลกฎหมายศุลกากรอยู่บนเว็บไซต์ต่าง ๆ กันออกไป ขณะเดียวกันความเข้าใจกฎหมายศุลกากรของประเทศดังกล่าวมีความสำคัญในการประกอบกิจการการค้ากับผู้ประกอบการในประเทศเหล่านั้นให้เป็นที่ไปด้วยความราบรื่น รวมทั้งเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้าหรือการวิจัยกฎหมายศุลกากร

ในการนี้ สำนักงานที่ปรึกษาการศุลกากร ณ กรุงบรัสเซลส์ มีภารกิจตอบข้อหารือเรื่องศุลกากรให้กับชาวไทยในภาคส่วนต่าง ๆ ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการรวบรวมคำสืบค้นสำคัญทางศุลกากรในกฎหมายฉบับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับศุลกากรของประเทศดังกล่าวเพื่อความสะดวกในการสืบค้นในเบื้องต้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่บางประเทศมีกฎหมายศุลกากรที่กระจัดกระจายตามกฎหมายฉบับต่าง ๆ หรือมีชื่อเรียกที่ไม่เป็นที่คุ้นเคย อันเนื่องมาจากระบบกฎหมายที่แตกต่างจากระบบกฎหมายไทย และบางประเทศไม่ได้มีกฎหมายศุลกากรที่ได้รับการแปลเป็นภาษาอังกฤษทุกฉบับ จึงมีคำสำคัญสำหรับสืบค้นที่ไม่เท่ากับในบางประเทศ

สำนักงานฯ ได้รวบรวมคำสำคัญสำหรับสืบค้นกฎหมายศุลกากรในประเทศคู่ค้าสำคัญของไทย ตลอดจนได้ยกตัวอย่างอภิปรายกฎหมายบางมาตราเป็นตัวอย่าง และหวังว่าจะเป็นประโยชน์ทั้งต่อภาคเอกชนและภาคส่วนต่าง ๆ ในการประกอบกิจการและต่อภาคการศึกษาในการศึกษาค้นคว้ากฎหมายศุลกากรต่อไป

นิติ วิทยาเต็ม

ญี่ปุ่น

Customs Act เป็นกฎหมายหลักฉบับหนึ่งที่บัญญัติหลักการทางศุลกากรที่สำคัญสำหรับศุลกากรญี่ปุ่น (Japan Customs) โดยกระทรวงยุติธรรมของญี่ปุ่นได้จัดทำ

คำแปลเป็นภาษาอังกฤษและได้เผยแพร่บนเว็บไซต์ของกระทรวงยุติธรรม¹ นอกจากนี้ เนื่องจากญี่ปุ่นมีความตกลงการค้าเสรีกับไทยและอาเซียน สำนักงานฯ จึงได้รวบรวมคำนิยามและมาตรการเกี่ยวกับถิ่นกำเนิดสินค้าตามความตกลงทั้ง 2 ฉบับ ไว้ในตารางสืบค้นด้วย ดังนี้

คำนิยามทั่วไป	1. Customs Act Chapter I Section 1
ภาษีศุลกากร	1. Customs Act Chapter II Sections 1, 2, 3 and 4
การคืนอากร	1. Customs Act Chapter II Section 5
หลักประกันทางศุลกากร	1. Customs Act Chapter II Sections 2 and 3
บทลงโทษทางศุลกากร	1. Customs Act Chapter II Section 4-2 2. Customs Act Chapter X
เรือและอากาศยาน	1. Customs Act Chapter III
เขตศุลกากร	1. Customs Act Chapter IV
คลังสินค้าทัณฑ์บน	1. Customs Act Chapter IV Section 3
โรงผลิตสินค้า	1. Customs Act Chapter IV Section 4
บริเวณจัดแสดงสินค้าศุลกากร	1. Customs Act Chapter IV Section 5
ของนำเข้าและการผ่านแดน	1. Customs Act Chapter V
การตรวจปล่อยสินค้า	1. Customs Act Chapter VI
สินค้าต้องห้าม	1. Customs Act Chapter VI Section 4
สินค้าต้องจำกัด	1. Customs Act Chapter X
การอุทธรณ์	1. Customs Act Chapter VIII

¹ <http://www.japaneselawtranslation.go.jp/> ป้อนคำค้นหาคำ Customs Act

ถิ่นกำเนิดสินค้า

1. ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจ ญี่ปุ่น - อาเซียน²
 - 1.1 กฎเฉพาะรายสินค้า³
 - 1.2 หนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า⁴
 - 1.3 ระเบียบปฏิบัติ⁵
2. ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจ ญี่ปุ่น - อาเซียน⁶
 - 2.1 กฎเฉพาะรายสินค้า⁷
 - 2.2 หนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า⁸
 - 2.3 ระเบียบปฏิบัติ⁹

ในที่นี้ ขอยกตัวอย่างของหลักการจัดเก็บภาษีศุลกากรและการอุทธรณ์โดยสังเขปเพื่อเปรียบเทียบกับกรณีของเกาหลีใต้ สหรัฐอเมริกา และจีน ดังนี้

1. ภาษีศุลกากร ภาษีศุลกากรจัดเก็บจากสินค้านำเข้าโดยพิจารณาจากลักษณะและปริมาณของสินค้าตามความเป็นจริง ณ เวลายุ่นใบขนสินค้าขาเข้า (Customs Act Chapter II Section 1 Articles 4)

2. การอุทธรณ์ กำหนดให้ผู้ที่ได้สามารถยื่นคำร้องขออุทธรณ์คำสั่งหรือคำวินิจฉัยที่อธิบดีศุลกากรเป็นผู้ออกตามความใน Customs Act หรือกฎหมายฉบับอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับศุลกากร ในการนี้ คำสั่งหรือคำวินิจฉัยของเจ้าหน้าที่ศุลกากรที่ออกตามความใน Customs Act หรือกฎหมายฉบับอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับศุลกากร ให้ถือเป็นคำสั่งหรือคำวินิจฉัยที่ออกโดยอธิบดีศุลกากรด้วย (Customs Act Chapter VIII Article 89)

² <https://www.customs.go.jp/roo/english/text/thailand1.pdf> (Accessed 23 July 2020)

³ <https://www.customs.go.jp/roo/english/text/thailand2.pdf> (Accessed 23 July 2020)

⁴ <https://www.customs.go.jp/roo/english/text/thailand3.pdf> (Accessed 23 July 2020)

⁵ <https://www.customs.go.jp/roo/english/text/thailand4.pdf> (Accessed 23 July 2020)

⁶ <https://www.customs.go.jp/roo/english/text/asean1.pdf> (Accessed 24 July 2020)

⁷ <https://www.customs.go.jp/roo/english/text/asean2.pdf> (Accessed 24 July 2020)

⁸ <https://www.customs.go.jp/roo/english/text/asean5.pdf> (Accessed 24 July 2020)

⁹ <https://www.customs.go.jp/roo/english/text/asean4.pdf> (Accessed 24 July 2020)

เกาหลีใต้

Korea Customs Service เป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่ด้านศุลกากรของเกาหลีใต้โดยมี Customs Act¹⁰ เป็นกฎหมายฉบับหลักที่กำหนดหลักการที่สำคัญทางศุลกากร โดย National Law Information Center (NLIC) ซึ่งเป็นหน่วยงานที่สังกัด Ministry of Government Legislation ได้จัดทำคำแปลเป็นภาษาอังกฤษไว้บนเว็บไซต์ของ NLIC และเช่นเดียวกับกรณีของญี่ปุ่น เกาหลีใต้มีความตกลงการค้าเสรีกับประเทศไทย สำนักงานฯ จึงได้รวบรวมคำนิยามและมาตรการเกี่ยวกับถิ่นกำเนิดสินค้าตามความตกลงดังกล่าวไว้ในตารางสืบค้นด้วย ดังนี้

คำนิยามทั่วไป	1. Customs Act Chapter I Section 1
การจัดเก็บภาษีศุลกากร	1. Customs Act Chapter I Sections 1 and 3 2. Customs Act Chapter II Sections 2 and 5
การประเมินราคาศุลกากร	1. Customs Act Chapter II Sections 1 and 4
หลักประกันทางศุลกากร	1. Customs Act Chapter II Section 3
พิกัดอัตราศุลกากรและการจัดเก็บภาษีตามมาตรการตอบโต้ทางการค้า	1. Customs Act Chapter III Section 2
การลดหรือยกเว้นภาษีศุลกากร	1. Customs Act Chapter IV Section 1
การคืนอากร	1. Customs Act Chapter IV Section 2
สิทธิของผู้ชำระอากร	1. Customs Act Chapter V Section 1
การอุทธรณ์	1. Customs Act Chapter V Section 2
ยานพาหนะ	1. Customs Act Chapter V Section 3
เขตทัณฑ์บน	1. Customs Act Chapter VII 2. Customs Act Chapter VIII Section 1
คลังสินค้าทัณฑ์บน	1. Customs Act Chapter VII Section 3 Sub-Section 2
โรงผลิตสินค้า	1. Customs Act Chapter VII Section 3 Sub-Section 3
การจัดแสดงของนำเข้าสินค้าทัณฑ์บน	1. Customs Act Chapter VII Section 3 Sub-Section 4
เขตก่อสร้างโรงงานอุตสาหกรรม	1. Customs Act Chapter VII Section 3 Sub-Section 5
ร้านค้าทัณฑ์บน	1. Customs Act Chapter VII Section 3 Sub-Section 6
เขตทัณฑ์บนทั่วไป	1. Customs Act Chapter VII Section 4

¹⁰ <http://www.law.go.kr/LSW/eng/engMain.do> ป้อนคำค้นหว่า Customs Act

การผ่านแดน	1. Customs Act Chapter VIII Section 2
การตรวจปล่อยสินค้า	1. Customs Act Chapter IX
ถิ่นกำเนิดสินค้า	1. Customs Act Chapter IX Section 1 Sub-Section 2 2. Enforcement Decree of the Act on Special Cases of the Customs Act for the Implementation of Free Trade Agreements ¹¹ 3. ความตกลงการค้าเสรี อาเซียน – เกาหลี ¹² 3.1 กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า ¹³
สินค้าต้องห้าม/ต้องจำกัด	1. Customs Act Chapter IX Section 1 Sub-Section 3
การนำเข้า/ส่งออก	1. Customs Act Chapter IX Section 2

หลักการโดยสังเขปของการจัดเก็บภาษีศุลกากรและการอุทธรณ์ของเกาหลีใต้มีดังนี้

1. ภาษีศุลกากร ภาษีศุลกากรจัดเก็บจากสินค้านำเข้าโดยพิจารณาจากลักษณะและปริมาณของสินค้า ณ ขณะยื่นใบขนสินค้าขาเข้า (รวมถึงใบขนสินค้าล่วงหน้าก่อนสินค้ามาถึง) (Customs Act Chapter II Section 1 Article 16)

2. การอุทธรณ์ บุคคลที่ได้รับคำสั่งหรือคำวินิจฉัยที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่เป็นธรรมที่ออกตามความใน Customs Act หรือกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับภาษีศุลกากร หรือบุคคลที่สิทธิหรือผลประโยชน์ได้รับผลกระทบจากการไม่มีคำสั่งหรือคำวินิจฉัยที่จำเป็น สามารถยื่นคำร้องขออุทธรณ์เพื่อยกเลิกหรือแก้ไขคำสั่งหรือคำวินิจฉัย หรือให้ออกคำสั่งหรือคำวินิจฉัยที่จำเป็น (Customs Act Chapter 5 Section 2 Article 119)

¹¹ <http://www.law.go.kr/LSW/eng/engMain.do> ป้อนคำค้นหาว่า Enforcement Decree of the Act on Special Cases of the Customs Act for the Implementation of Free Trade Agreements

¹² <https://akfta.asean.org/uploads/docs/agreements/Framework-Agreement-Full.pdf> (Accessed 24 July 2020)

¹³ <https://akfta.asean.org/uploads/docs/trade-in-goods-topic-annex3.pdf> (Accessed 24 July 2020)

สหรัฐอเมริกา

Customs and Border Protection (CBP) คือ หน่วยงานของรัฐบาลกลางสหรัฐอเมริกาที่ทำหน้าที่ด้านศุลกากรและการตรวจคนเข้าเมือง โดยกฎหมายพื้นฐานสำคัญฉบับหนึ่งที่กำหนดอำนาจและหน้าที่ด้านศุลกากรของ CBP คือ ประมวลกฎหมายสหรัฐอเมริกา ภาคที่ 19 ภาษีศุลกากร (United States Code (USC) Title 19 – Customs Duties) ซึ่งเผยแพร่บนเว็บไซต์ข้อมูลข่าวสารของรัฐบาลกลาง¹⁴ โดยในเบื้องต้น สำนักงานฯ ได้จัดทำคำค้นหาสำคัญ ดังนี้

คำนิยามทั่วไป	1. USC Title 19 Chapter 4 Subtitle III Part I
พิกัดอัตราศุลกากร	1. USC Title 19 Chapter 4 Subtitle I 2. USC Title 19 Chapter 18
การรายงาน การมาถึง และการขนถ่ายสินค้าจากเรือและยานพาหนะ	1. USC Title 19 Chapter 4 Subtitle III Part II
การนำเข้า	1. USC Title 19 Chapter 4 Subtitle III Part III
การสำแดงสินค้า	1. USC Title 19 Chapter 4 Subtitle III Part III
ราคาศุลกากร	1. USC Title 19 Chapter 4 Subtitle III Part I 2. USC Title 19 Chapter 4 Subtitle III Part III
ภาษีศุลกากรและภาษีอื่น ๆ	1. USC Title 19 Chapter 4 Subtitle III Part III
การคืนอากร	1. USC Title 19 Chapter 4 Subtitle III Part III 2. USC Title 19 Chapter 4 Subtitle II Part I 3. Trade Facilitation and Trade Enforcement Act of 2015 Section 906
การอุทธรณ์	1. USC Title 19 Chapter 4 Subtitle III Part III
การผ่านแดน	1. USC Title 19 Chapter 4 Subtitle III Part IV
เขตประกอบการเสรี	1. USC Title 19 Chapter 1A
คลังสินค้าทัณฑ์บน	1. USC Title 19 Chapter 4 Subtitle III Part IV
โรงผลิตสินค้า	1. USC Title 19 Chapter 4 Subtitle II Part I
สินค้าต้องห้าม	1. USC Title 19 Chapter 4 Subtitle II Part I (§ 1305, 1307, 1308)
มาตรการตอบโต้ทางการค้า	1. USC Title 19 Chapter 4 Subtitle IV

¹⁴ <https://www.govinfo.gov/content/pkg/USCODE-2011-title19/html/USCODE-2011-title19.htm> (Accessed 24 July 2020)

หลักการโดยสังเขปของการจัดเก็บภาษีศุลกากรและการอุทธรณ์ของสหรัฐอเมริกามีดังนี้

1. ค่าภาษีศุลกากร ภาษีศุลกากรจัดเก็บจากสินค้านำเข้าโดยพิจารณาจากราคาที่ประเมินขณะชำระบัญชี (liquidation) (USC Title 19 § 1503)

2. การอุทธรณ์ ผู้นำเข้าหรือผู้รับของที่ปรากฏชื่อในใบขนสินค้าหรือหลักประกัน บุคคลที่ชำระค่าภาษีหรือค่าธรรมเนียม บุคคลที่รอรับสินค้า บุคคลที่ยื่นคำร้องขอคืนอากร ผู้ส่งออกหรือผู้ผลิตที่ขอคำวินิจฉัยถิ่นกำเนิดสินค้า หรือตัวแทนของบุคคลดังกล่าวข้างต้น สามารถยื่นคำร้องขออุทธรณ์ คำสั่งหรือคำวินิจฉัยได้ (USC Title 19 § 1514)

จีน

General Administration of Customs (GAC) คือ หน่วยงานที่ทำหน้าที่ด้านศุลกากรของสาธารณรัฐประชาชนจีน โดย GAC ได้เผยแพร่กฎหมายศุลกากรฉบับแปลเป็นภาษาอังกฤษลงบนเว็บไซต์ของ GAC¹⁵ โดยหลักการที่สำคัญของศุลกากรปรากฏอยู่ในกฎหมายฉบับต่าง ๆ ดังนี้

Credit: Clipart Library

การขนย้ายยานพาหนะ เข้า/ออกประเทศ	1. Customs Law of the People's Republic of China ¹⁶ 1.1 Chapter II Inward and Outward Means of Transport
การนำเข้า/ส่งออกสินค้า	1. Customs Law of the People's Republic of China 1.1 Chapter III Inward and Outward Goods
การยื่นใบขนสินค้า	1. Regulations of the People's Republic of China on Import and Export Duties ¹⁷ 1.1 Chapter IV Duty Collection on Import and Export Goods 2. Decree of the General Administration of Customs of the People's Republic of China No.103
ภาษีศุลกากร	1. Customs Law of the People's Republic of China 1.1 Chapter V Customs Duties 2. Regulations of the People's Republic of China on Import and Export Duties 2.1 Chapter II Composition and Application of Duty Rates 2.2 Chapter V Collection of Flat Duty on Inward Articles
ราคาศุลกากร	1. Regulations of the People's Republic of China on Import and Export Duties 1.1 Chapter III Determination of Customs Value of Import and Export Goods
หลักประกันทางศุลกากร	1. Customs Law of the People's Republic of China

¹⁵ <http://english.customs.gov.cn/legislation/laws> (Accessed 21 July 2020)

¹⁶ <http://english.customs.gov.cn/Statics/644dcaee-ca91-483a-86f4-bdc23695e3c3.html> (Accessed 23 July 2020)

¹⁷ <http://english.customs.gov.cn/Statics/d30338b4-2f6a-47ea-a008-cff20ec0a6d2.html> (Accessed 23 July 2020)

	1.1 Chapter VI Customs Security
ถิ่นกำเนิดสินค้า	1. Decree of the State Council of the People's Republic of China No. 416 ¹⁸
บทลงโทษทางศุลกากร	1. Regulations of the People's Republic of China on Implementing Customs Administrative Penalty ¹⁹

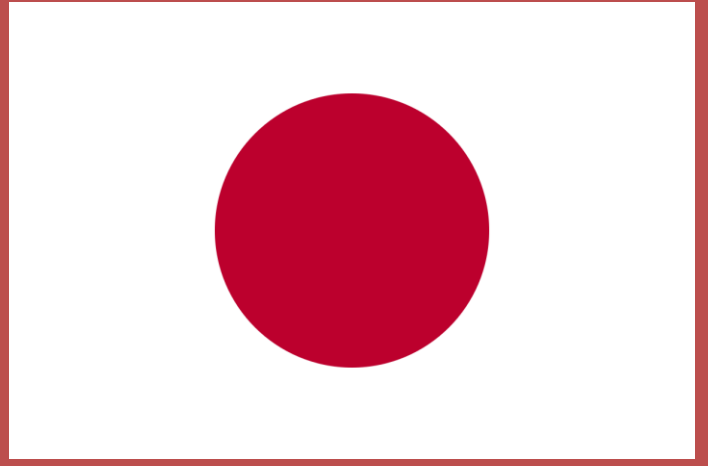
หลักการโดยสังเขปของการจัดเก็บภาษีศุลกากรและการอุทธรณ์ของจีนมีดังนี้

ภาษีศุลกากร Customs Law of the People's Republic of China, Chapter V ไม่ได้ระบุแน่ชัดว่า ลักษณะ ปริมาณ หรือราคาของสินค้านำมาพิจารณาในการจัดเก็บภาษีศุลกากร เป็นลักษณะ ปริมาณ หรือราคาของสินค้า ณ เวลาใดดังเช่นในกรณีของญี่ปุ่น เกาหลีใต้ และสหรัฐอเมริกา เพียงแต่บัญญัติให้จัดเก็บภาษีศุลกากรจากสินค้าที่ได้รับอนุญาตให้นำเข้ามายังดินแดนของจีน อย่างไรก็ตาม Regulations of the People's Republic of China on Import and Export Duties, Article 5 กำหนดให้ผู้ชำระภาษียื่นใบขนสินค้าขณะนำเข้า จึงอาจอนุมานได้ว่า ภาษีศุลกากรจัดเก็บจากสินค้านำเข้าโดยพิจารณาจากลักษณะ ปริมาณ หรือราคาของสินค้า ณ ขณะยื่นใบขนสินค้า

การอุทธรณ์ ไม่พบตัวบทกฎหมายฉบับภาษาอังกฤษ

¹⁸ <http://english.customs.gov.cn/Statics/05f62cd8-aea3-49e6-9827-cdd88b351ed1.html> (Accessed 23 July 2020)

¹⁹ <http://english.customs.gov.cn/Statics/4440eff0-0440-4876-8f8a-9c8f16be4355.html> (Accessed 23 July 2020)

สำนักงานที่ปรึกษาการศุลกากร
ณ กรุงบรัสเซลส์

Dreve du Rembucher 89
1170 Watermael-Boitsfort

Tel. +32 2 660 5759

E-mail: thaicustoms@thaicustoms.be

<http://brussels.customs.go.th>

CPMU news
CUSTOMS POLICY MONITORING UNIT

